

Україна, 14026, м. Чернігів, вул. Красносільського,
буд. 37, офіс 1
р/р UA66380805000000026009120826 в АТ «Райффайзен Банк Аваль»
м. Київ, МФО 380805
код 35956523

Сертифікат:
АА № 002877
Свідоцтво
№ 3593

«Детальний план території другого мікрорайону житлового району «Масани» в м. Чернігові»

ТОМ 3

Охорона навколишнього природного середовища

01/22 - ДПТ

Директор

Головний архітектор проекту

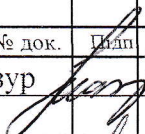
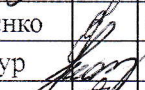

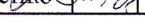
Т.Г. Мазур

Т.Г. Мазур

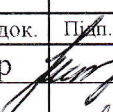
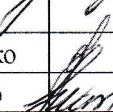

2022

Позначення	Найменування	Аркуші
	Текстова частина	
	Титульний лист	1
01/22-З	Зміст	2
01/22-СП	Склад проекту	3
01/22-ПД	Підтвердження ГАП	4
01/22-ВУ	Відомість про учасників проектування	5
01/22-ОНПС	Охорона навколишнього природного середовища	6
	Вихідні дані	
	Лист №4 від 03.02.2020 р. Управління житлово-комунального господарства Чернігівської міської ради	
	Лист №01-09/130 від 11.02.2020р. КП «Чернігівбудінвест» Чернігівської міської ради	
	Лист №01-09/666 від 14.12.2020р. КП «Чернігівбудінвест» Чернігівської міської ради з додатками	
	Лист Чернігівського обласного центру з гідрометеорології від 14.12.20р. №25-01/27-975	
	Лист Чернігівського обласного центру з гідрометеорології від 14.12.2020 р. № 05/974	
	Висновок державної санітарно-епідеміологічної експертизи №12.2-18-4/19197 від 17.11.2021р	
	Протокол державної санітарно-епідеміологічної експертизи №1446 від 05.10.2021р	

						01/22 — ОНПС.ДПТ.З		
Зм.	Кільк.	Арк.	№ док.	Підп.	Дата			
ГАП		Мазур			02.22	Стадія	Аркуш	Аркушів
						ДПТ	1	1
Розробив		Овсієнко			02.22	Зміст ПП «Портал-М»		
Перевірив		Мазур			02.22			
Н. контр.		Кравченко			02.22			

Номер тому	Позначення	Найменування	Примітка
1.	01/22 - ДПТ	Пояснювальна записка. Вихідні дані.	ПП "Портал-М"
2.	01/22 - ДПТ	Графічна частина.	ПП "Портал-М"
3.	01/22 - ДПТ	Оцінка впливів на навколишнє середовище	ПП "Портал-М"
4.	01/22 - ДПТ	Розділ інженерно-технічних заходів цивільного захисту	ПП "Портал-М"

						01/22-ДПТ.ПЗ.СП			
Зм.	Кільк.	Арк.	№ док.	Підп.	Дата				
ГАП		Мазур			02.22	Склад проекту	Стадія	Аркуш	Арк.
							ДПТ	1	1
Розробив		Овсієнко			02.22		ПП «Портал-М»		
Перевірив		Мазур			02.22				
Н. контр.		Кравченко			02.22				

Проект розроблений відповідно до чинних норм, правил і стандартів

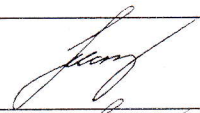

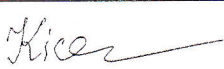

Головний архітектор проекту
М.П.

Т.Г. Мазур

						01/22 –ПД			
Зм.	Кільк.	Арк.	№ док.	Підп.	Дата	Підтвердження ГАП'а (ГП)	Стадія	Аркуш	Аркушів
							ДПТ	1	1
Розробив		Овсієнко		<i>[Signature]</i>	02.22		ПП «Портал-М»		
Перевірив		Мазур		<i>[Signature]</i>	02.22				
Н. контр.		Кравченко		<i>[Signature]</i>	02.22				

Проект розроблений авторським колективом у складі:

Розділ проекту	Посада	Ініціали, прізвище	Підпис
01/22	Директор	Мазур Т.Г.	
	Головний архітектор проекту	Мазур Т.Г.	
01/22 - ДПТ	Провідний інженер-проектувальник	Кравченко Т.Г.	
01/22 - ДПТ	Провідний інженер-проектувальник	Іванова В.І.	
01/22 - ДПТ	Провідний інженер-проектувальник	Кістанкіна Л.О.	
01/22 - ДПТ	Провідний архітектор	Калашник В.М.	
01/22 - ДПТ	Інженер-проектувальник	Лашук О.О.	

						01/22-ДПТ.ПЗ.ВУ		
Зм.	Кільк.	Арк. № док.	Підп.	Дата				
ГАП		Мазур		02.22	Відомості про учасників проектування	Стадія	Аркуш	Аркуші
						ДПТ	1	1
Розробив		Овсієнко		02.22		ПП «Портал-М»		
Перевірив		Мазур		02.22				
Н.контр.		Кравченко		02.22				

ЗМІСТ

1. Зміст та основні цілі містобудівного документу «Детальний план території другого мікрорайону житлового району «Масани» в м. Чернігові, його зв'язок з іншими документами державного планування.....	3
1.1. Аналіз документів та програм, пов'язаних з розробкою даного розділу.....	5
2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено.....	7
2.1. Кліматичні умови.....	8
2.2. Атмосферне повітря	10
2.3. Водні ресурси	13
2.4. Земельні ресурси.....	15
2.5. Флора і фауна	16
2.6. Здоров'я населення	17
2.7. Зміни стану довкілля, у тому числі здоров'я, якщо документ державного планування не буде затвердження.....	19
3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу.....	19
4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом..	24
5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування.....	24

6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності – 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків.....	25
7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування	28
8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки)	30
9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення	31
10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення	33
11. Резюме нетехнічного характеру інформації, розраховане на широку аудиторію	33
Додатки	37

1. Зміст та основні цілі містобудівного документу «Детальний план території другого мікрорайону житлового району «Масани» в м.Чернігові», його зв'язок з іншими документами державного планування

Проект детального плану території 2-го мікрорайону житлового району «Масани» в м. Чернігові виконаний на замовлення Управління архітектури та містобудування Чернігівської міської ради на підставі рішення Чернігівської міської ради від 26 жовтня 2018 року № 35/УП-5.

Даний проект є етапом реалізації діючого генерального плану міста, розробленого інститутом «Діпромiсто» та затвердженого рішенням Чернігівської міської ради від 25 грудня 2003 року.

Основна мета Детального плану території 2-го мікрорайону:

- уточнення планувальної структури і функціонального призначення території, просторової композиції, параметрів забудови;
- формування принципів планувальної організації забудови;
- визначення всіх планувальних обмежень використання даної території;
- уточнення містобудівних умов та обмежень згідно з планом зонування;
- визначення потреб у підприємствах та установах громадського обслуговування, місць їх розташування;
- забезпечення комплексності забудови;
- сприяння поліпшенню стану навколишнього середовища;
- узгодження приватних, громадських та державних інтересів при використанні території;
- визначення напрямів, черговості та обсягів подальшої діяльності щодо:
 - інженерної підготовки території;
 - інженерного забезпечення території;
 - розміщення об'єктів забудови всіх видів;

- організації транспортного і пішохідного руху;
- охорони та поліпшення стану навколишнього середовища;
- комплексного благоустрою з організацією розвитку зелених зон.

Розроблений Детальний план враховує раніше виконану містобудівну документацію:

- «Генеральний план міста» (інститут «Діпромiсто», рік затвердження 2003 р.);
- «Схема перспективного розвитку туризму» (інститут «Діпромiсто», 2004р.);
- «Тимчасовий порядок використання території м. Чернігова» (рішення Чернігівської міської ради від 28 грудня 2011 року «Про тимчасовий порядок використання території м. Чернігова»;

Проектні рішення прийняті з урахуванням чинного законодавства України, яке стосується сфери містобудування та державних будівельних норм:

- Земельний кодекс України;
- Закон України «Про охорону культурної спадщини»;
- Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності»;
- Закон України «Про основи містобудування»;
- Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку»;
- Кодекс Цивільного захисту України;
- ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій»;
- ДБН В.2.2-15:2019 «Житлові будинки. Основні положення»
- ДБН В.2.2-9:2018 «Громадські будинки та споруди. Основні положення»;
- ДБН В.1.1-7-2016 «Пожежна безпека об'єктів будівництва. Загальні вимоги»;
- ДБН В.1.2-4-2019 «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту (ДСК)»;
- ДБН Б.1.1-5:2007 «Склад, зміст, порядок розроблення, погодження та

затвердження розділу інженерно-технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони) у містобудівній документації»;

- ДБН В 2.2.5-97 Будинки і споруди «Захисні споруди цивільної оборони»;

- ДБН В.1.1-25-2009 «Інженерний захист територій та споруд від підтоплення та затоплення»;

- ДБН Б.1.1-14:2012 «Склад та зміст детального плану території».

- ДБН Б.1.1-22:2017 «Склад та зміст зонування території»;

- фахові нормативні документи до інженерних розділів: (ДБН В.2.5-74:2013 «Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди», ДБН В.2.5-75:2013 «Каналізація. Зовнішні мережі та споруди», ДБН В.2.5-64:2012 «Внутрішній водопровід і каналізація», ДБН В.2.5-23:2010 «Проектування електрообладнання об'єктів цивільного призначення», ДБН В.2.5-39:2008 «Теплові мережі», ДСТУ-Н Б В.1.1-27:2010 «Будівельна кліматологія», ДБН В.2.5-20:2001 «Газопостачання»; «Правила пожежної безпеки України», розроблені Міністерством внутрішніх справ України.

Детальним планом території враховані пропозиції та рекомендації управління охорони здоров'я та управління освіти Чернігівської міської ради.

1.1. Аналіз документів та програм, пов'язаних з розробкою даного розділу

При розробленні розділу «Охорона навколишнього середовища» проекту «Детальний план території 2-го мікрорайону житлового району «Масани» в м. Чернігові» приймалися до уваги регіональні та місцеві програми, які в тій чи іншій мірі визначають передумови для прийняття проектних рішень в містобудівній документації.

Головними екологічними проблемами, що мають відношення до проекту детального плану території є: утворення та поводження з твердими побутовими відходами; деградація ґрунтів, втрата біорізноманіття; забруднення атмосферного повітря в зоні впливу магістральних вулиць;

наявність порушених ділянок, в тому числі тих, що зазнали техногенного впливу; виснаження водних ресурсів.

Напрямами охорони довкілля, у тому числі здоров'я населення, при реалізації проектних рішень детального плану території є: зменшення техногенного навантаження на геологічне та ґрунтове середовище; забезпечення сприятливих умов для життя та відпочинку населення; зменшення забруднення атмосферного повітря в зоні впливу магістральних вулиць; створення передумов більш ефективного господарського використання земельних ресурсів населеного пункту, раціональне використання та збереження водних ресурсів.

До сфери охоплення розділу охорони навколишнього середовища проекту детального плану території 2-го району «Масани» відноситься оцінка наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, від реалізації проектних рішень.

Для досягнення цілей охорони навколишнього середовища зібрані та використані наступні вихідні дані, що відображають стан атмосферного повітря, водних, земельних ресурсів, рослинного, тваринного світу, природно-заповідного фонду, впливу господарської діяльності на довкілля, висвітлені нагальні екологічні проблеми та пропозиції щодо шляхів їх вирішення:

1. Доповідь про стан навколишнього природного середовища у Чернігівській області.

2. Статистичний щорічник Чернігівської області.

3. Законодавчі акти, які мають відношення до проекту детального плану території: Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17.02.2011 р. № 3038-УІ із змінами; Закон України «Про внесення змін до статті 8 Закону України «Про автомобільні дороги» щодо класифікації автомобільних доріг загального користування» від 20.12.2011 р. № 4203-УІ; Закон України «Про Концепцію сталого розвитку населених пунктів» від 28.12.1998 р. № 2349; Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. № 2768-ІІІ

(із змінами); Закон України «Про охорону атмосферного повітря»; Закон України «Про відходи»; Закон України «Про екологічну мережу України»; Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення»; низка інших законодавчих та підзаконних актів у сфері охорони довкілля, розміщення та експлуатація об'єктів та мереж інженерної та транспортної інфраструктури.

4. Дані моніторингу стану довкілля, який здійснюється існуючими державними суб'єктами моніторингу довкілля на регіональному та місцевому рівні.

5. Інші доступні джерела інформації.

2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогностичні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено

Територія, охоплена проектом, розташована в північно-західній частині м. Чернігова і займає площу 29,578 га в межах червоних ліній 2-го мікрорайону.

Саме місто розташоване в східній частині Чернігівського Полісся, на правобережжі р. Десна, де її долина сполучається з Любеч-Чернігівською моренно-зандровою рівниною.

Характерною рисою орографії території є наявність двох гіпсометричних рівнів: перший — з абсолютними позначками 108-115м — відповідає заплаві р. Десна та р. Стрижень і днищам балок, що відкриваються із заплави; другий — з абсолютними позначками 115-140м — представляє моренно-зандрову рівнину і частково надзаплавну терасу р. Десна.

Стик цих гіпсометричних рівнів є ареною розвитку інженерно-геологічних процесів, що ускладнюють освоєння території.

Поверхневі води представлені водами р. Десна (південь міста) та її правосторонніх притоків — малих річок: Стрижень (центральна частина міста), Білоус (західна околиця).

По режиму живлення водотоки відносяться до снігового (більше 50%) річного стоку. Другим за значенням джерелом живлення р. Десна є підземні води.

2.1. Кліматичні умови

Клімат території, охопленої проектом, атлантико-континентальний з нетривалою помірно-м'якою зимою та теплим тривалим літом.

Згідно фізико-географічного районування (кліматичні зони) територія міста відноситься до зони II В (підзона II В1 – Полісся).

Основні метеорологічні показники наведені за середньорічними даними в результаті багаторічних спостережень на МС Чернігів в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Метеопказники	Січень	Липень	Показник за рік
Температура повітря, С°	- 6,7	19,4	6,5
Абсолютний максимум, С°	9	39	39
Абсолютний мінімум, С°	-33	6	-34
Відносна вологість повітря, %	87	68	79
Опади, мм	31	67	539
Швидкість вітру, м/с	3,9	2,9	3,5

Стійкий сніговий покрив спостерігається з 2 листопада по 9 лютого, висота снігового покриву коливається від 7 до 42 см (середня — 19 см). Глибина промерзання ґрунтів — від 45 до 141 см, в середньому — 93 см. В жовтні-березні часто спостерігаються тумани (в середньому — 16% днів). Домінуючі вітри: в теплий період — ПнЗх (17,7%), в холодний період — ПдСх (15%). Максимально можливі швидкості вітру: 17 м/с — щорічно, 20-21 м/с — 1 раз за 5-10 років, 22-23 м/с — 15-20 років.

Характеристичне значення снігового навантаження — 1720 Па.

Характеристичне значення вітрового навантаження — 410 Па.

Температура найбільш холодної 5-денки становить мінус 27°C.

Розрахункова зимова температура становить мінус 23°C.

Тривалість опалювального періоду — 192 доби.

Середня температура опалювального періоду — -1,4°C.

Метеорологічні характеристики і коефіцієнти, які визначають умови розсіювання забруднюючих речовин в атмосферному повітрі населеного пункту м. Чернігів, наведені в таблиці 1.2.

Таблиця 1.2.

Найменування характеристик	Величина
Коефіцієнт, який залежить від стратифікації атмосфери, А	180
Коефіцієнт рельєфу місцевості	1
Середня максимальна температура повітря найтеплішого місяця року, С ⁰	27,0
Середня мінімальна температура повітря найхолоднішого місяця року, С ⁰	- 8,2
Середня за рік повторюваність напрямків вітру, %	
Північ	15
Північний схід	8
Схід	14
Південний схід	9
Південь	13
Південний захід	10
Захід	17
Північний захід	14
Швидкість вітру, повторюваністю 5% і більше, м/с	6-7

2.2. Атмосферне повітря

Масштаби змін природного середовища залежать від двох основних факторів: інтенсивності прояву речового складу забруднювачів та здатності природи до самоочищення. Тверді, рідкі та газоподібні викиди забруднюючих речовин поступають у всі компоненти природи: воду, ґрунт, атмосферне повітря. Найбільше викидів здійснюється в атмосферне повітря, через яке небезпечні речовини поширюються в інші компоненти природи, підвищуючи тим самим уже існуючий у них рівень забруднення.

У процесі довготривалої дії забруднювачів погіршуються чи порушуються основні природні, соціально-економічні функції природного середовища. Це ускладнює життя всіх живих організмів, а особливо негативно впливає на стан здоров'я та тривалість життя людей: за даними ВООЗ українці живуть в середньому на 10 років менше ніж європейці та жителі багатьох інших країн світу.

Найбільші обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря по Чернігівській області мають підприємства енергетики – 37,8% від загальних викидів стаціонарними джерелами по області; сільського господарства, мисливства – 32,4%; добування сирової нафти та природного газу – 7%. У містах та районах, де розташовані підприємства цих галузей, спостерігаються найвищі обсяги викидів в атмосферне повітря, а саме: м. Чернігів, Варвинський район.

Спостереження за станом атмосферного повітря області здійснювалися Державною установою «Чернігівський обласний лабораторний центр Міністерства охорони здоров'я України» на маршрутних постах та в районі впливу промислових підприємств-забруднювачів атмосфери в містах Чернігові, Ніжині, Прилуках та в районах на маршрутних та під факельних 70 постах.

Найбільшим забруднювачем атмосферного повітря в Чернігівській області залишається КЕП «Чернігівська ТЕЦ», яке розташоване в м. Чернігів. Викиди в атмосферне повітря складають близько 85,2% викидів стаціонарних

джерел підприємств м. Чернігів. Підприємством в атмосферне повітря викинуто за 2017 рік 11,069 тис. тонн діоксиду сірки, 0,143 тис. тонн оксиду вуглецю, 2,594 тис. тонн речовин у вигляді суспендованих твердих частинок.

Моніторингові дослідження стану атмосферного повітря міста Чернігова здійснювалися Чернігівським обласним центром з гідрометеорології із виконанням досліджень в лабораторії Центральної геофізичної обсерваторії (далі –ЦГО) та лабораторією КЕП «Чернігівська ТЕЦ». Моніторинг стану забруднення атмосферного повітря в м. Чернігів здійснювався на двох стаціонарних постах: ПСЗ №1, який розташований на вул. Всіхсвятська та ПСЗ №2 – на вул. Пирогова. У повітрі визначився вміст чотирьох основних домішок: завислих речовин, діоксиду сірки, оксиду вуглецю і діоксиду азоту. Специфічні домішки – вісім важких металів (кадмій, залізо, манган, мідь, нікель, свинець, хром, цинк) визначились на одному посту (ПСЗ №1).

У 2016 році Чернігівським ЦГМ відібрано 6904 проби атмосферного повітря на вміст основних домішок, які були проаналізовані в лабораторії спостережень за забрудненням атмосферного повітря ЦГО. За результатами досліджень загальний рівень забруднення повітря в місті за індексом забруднення атмосфери (ІЗА) оцінювався як низький.

Забрудненість повітря діоксином азоту була дещо вищою в районі вулиці Всіхсвятська, іншими домішками – однаковою на обох постах спостережень. У річному ході спостерігалось деяке зростання середньомісячних концентрацій діоксиду азоту у квітні та липні, діоксиду сірки – у березні – квітні, оксиду вуглецю – у травні – червні, завислих речовин – у липні, жовтні та грудні. Загалом порівняно з 2016 роком рівень забруднення атмосферного повітря міста суттєво не змінився.

На виконання заходів Програми охорони навколишнього природного середовища Чернігівської області на 2014-2020 роки лабораторією КЕП «Чернігівська ТЕЦ» з 15 червня по 6 вересня 2017 року виконано заміри вмісту оксиду вуглецю, діоксиду азоту, діоксиду сірки та пилу в

атмосферному повітрі м. Чернігів. За результатами вимірювань перевищень максимально разових гранично допустимих концентрацій в атмосферному повітрі м. Чернігів не зафіксовано. Визначено, що найменш забрудненим є повітря по вул. Незалежності та на Красній площі.

Чернігівським обласним центром з гідрометеорології вимірюється рівень гамма-фону на 7-ми постах області. Аналіз середньомісячної потужності експозиційної дози гамма-випромінювання у повітрі показує, що перевищень мінімального рівня дії, який складає 30 мкР/год, що не відрізняється від показників минулих років. Коливання показників залежало від температурного режиму, напрямків та сили вітру, кількості опадів.

На виконання Монреальського протоколу щодо обмеження використання озоноруйнівних речовин (надалі – ОРР), в Чернігівській області використання ОРР, зокрема Фреону-12, призупинено.

Аналіз містобудівної ситуації щодо комплексної забудови 2-го мікрорайону свідчить про наявність обмежуючих факторів, які мають бути враховані при проектуванні:

- існуюча мережа вулиць, що обмежують територію, визначену Детальним планом;
- наявність інженерних комунікацій (з відповідними охоронними зонами), які впливають на забудову земельної ділянки;
- зона впливу полігону рідких промислових відходів (3000м – не витримується);
- зона впливу полігону твердих побутових відходів (500м – витримується)

Категорія вулиць, що обмежують 2-й мікрорайон, визначена відповідно до плану червоних ліній магістральних вулиць міста:

- вул. Любецька – магістраль загальноміського значення;
- вул. Незалежності – магістраль;
- вул. Визволителів, будівництво якої передбачено проектом забудови 2-го мікрорайону, житлова вулиця;

- вул. Проектна, будівництво якої передбачено проектом забудови 2-го мікрорайону, житлова вулиця.

Територія 2-го мікрорайону житлового району «Масани» за умови вирішення питання ліквідації ставків накопичувачів рідких промислових відходів, відповідає вимогам чинного законодавства України, яке стосується сфери містобудування.

2.3. Водні ресурси

Поверхневі води

Гідрографічна мережа Чернігівської області належить до басейнів великих річок Десна та Дніпро. Площі, зайняті водними об'єктами, становлять 68,023 тис. га. Всього на території області протікає 1570 річок загальною довжиною 8369 км.

Рельєф сформований в основному діяльністю льодовика та талих льодовикових вод. Річкові долини та балки мають глибину до 60-80 м. Ерозійні процеси виражені відносно слабо. Лише на окремих ділянках високих і крутих схилів річкових долин має місце утворення ярів та зсувів.

Головною водною артерією області є річка Десна. Вона ж є лівобережною притокою р. Дніпро першого порядку, яка впадає на відстані 894 км від гирла, на 10 км вище по течії від Києва. Загальна довжина річки в межах України 575 км, з яких 70 км – протяжність по території Київської області, 468 – по території Чернігівської області та 37 км – по границі Чернігівської та Сумської областей.

Водні ресурси Десни є джерелом господарського, питного водопостачання м. Київ та технічного водопостачання промислових підприємств та теплоенергетики міста Чернігів.

Якість води у головній водній артерії області контролювалась у шести створах. Починаючи з кордону з Російською Федерацією і закінчуючи кордоном з Київською областю. Гідрохімічна якість поверхневих вод у створах р. Десна практично не зазнала значних змін, спостерігались тільки

поодинокі коливання концентрацій окремих показників, зокрема заліза загального та марганцю.

За Методикою екологічної оцінки якості поверхневих вод за відповідними категоріями на основі середніх значень блокових індексів, води річки Десна можна віднести до 2 класу (добрі) 2 категорії (дуже добрі) за їх станом, а за ступенем їх чистоти до 2 класу (чисті) 2 категорії (чисті).

За комплексною оцінкою якості на основі ІЗВ (індекс забруднення вод), води річки Десна можна віднести до 2 класу якості (чиста).

Річка Білоус – 0,5 км, права притока р. Десна. Основним забруднювачем річки є КП «Чернігівводоканал», яке скидає в річку недостатньо очищені води.

За Методикою екологічної оцінки якості поверхневих вод за відповідними категоріями на основі середніх значень блокових індексів, води річки Білоус можна віднести до 2 класу (добрі) 3 категорії (добрі) за їх станом, а за ступенем їх чистоти до 2 класу (чисті) 3 категорії (досить чисті).

За комплексною оцінкою якості на основі ІЗВ (індекс забруднення вод), води річки Білоус можна віднести до 3 класу якості (помірно забруднена).

Річка Стрижень – 0,1 км, права притока р. Десна. Річка Стрижень зазнає великого антропогенного навантаження, оскільки протікає по території міста Чернігів і в її русло стікають дощові та талі води майже з усієї території населеного пункту (24 водовипуски).

За Методикою екологічної оцінки якості поверхневих вод за відповідними категоріями на основі середніх значень блокових індексів, води річки Стрижень можна віднести до 2 класу (добрі) 3 категорії (добрі) за їх станом, а за ступенем їх чистоти до 2 класу (чисті) 3 категорії (досить чисті).

За комплексною оцінкою якості на основі ІЗВ (індекс забруднення вод), води річки Стрижень можна віднести до 3 класу якості (помірно забруднена).

Для господарсько-питних водопроводів використовується вода тільки з підземних джерел (артезіанські свердловини). Згідно з даними Державної установи «Чернігівський обласний лабораторний центр Міністерства

охорони здоров'я України», якість питної води централізованого водопостачання протягом тривалого часу залишається відносно стабільною, але у порівнянні з минулими роками дещо погіршилась.

Підземні води

Прогнозні запаси підземних питних і технічних вод Чернігівської області становлять 8326,7 тис. м³/добу, що складає 13,5 % від загального об'єму підземних вод України.

В області експлуатуються такі водоносні горизонти: Четвертинний, Харківський, Бучацький, Верхньо-Крейдяний, Нижньо-Крейдяний.

Основними проблемними питаннями в галузі охорони та використання надр залишаються: самовільне водокористування з підземних джерел без наявності дозволу на спеціальне водокористування, самовільне надрокористування без спеціальних дозволів на користування надрами (підземні води), порушення правил експлуатації артезіанських свердловин (захаращеність території та відсутність огорожень першого поясу зони санітарної охорони на свердловинах), порушення правил ведення первинного обліку водокористування з підземних джерел, несвоєчасне проведення ліквідаційного санітарно-технічного тампонажу непридатних до експлуатації свердловин. Недіючі артезіанські свердловини є потенційним джерелом забруднення підземних водоносних горизонтів.

2.4. Земельні ресурси

Територія Чернігівщини, завдяки унікальному природно-кліматичному розташуванню, знаходиться на межі двох зон – Полісся та Лісостепу – і в порівнянні з іншими областями України має досить добре забезпечення опадами.

Розміщення території області в межах двох ґрунтово-кліматичних зон обумовило значну строкатість ґрунтового покриву. Найбільш поширеними є дерново-підзолисті ґрунти та сірі лісові, темно-сірі і чорноземи опідзолені, які займають 62% орних земель, а це майже 900 тис. га.

Охорона земельних ресурсів від деградації – одна з найважливіших проблем сучасності. Необхідно уважно стежити за балансом поживних речовин, процесами їхнього перетворення, що не зашкодити природному середовищу, не забруднити його і найбільш економно витратити ресурси відповідно до планового урожаю. Слід пам'ятати, що родючість ґрунту, як безцінний вичерпний важкопоновлюваний ресурс, потребує систематичного поповнення використаних речовин. Одним з найефективніших ресурсних засобів підтримання родючості ґрунтів на оптимальному рівні є застосування органічних та мінеральних добрив.

2.5. Флора і фауна

Територія південно-східних районів Чернігівської області розташована у лісостеповій зоні. На півночі, у лісовій зоні ростуть соснові ліси з домішкою берези, вільхи, дуба, клена, липи та підліском ліщини.

У лісостеповій частині зустрічаються масиви кленово-липово-дубових лісів із домішкою ясена. На борових терасах річок ростуть соснові ліси з домішкою дуба. У заплавах річок, а також на знижених ділянках низьких терас у лісових насадженнях переважають вільха чорна і вільха біла.

Різноманітність умов лісостепової зони України обумовлює складне чергування лісових і степових рослинних угруповань. Внаслідок високого ступеню окультурення ландшафту Українського Лісостепу природна рослинність збереглася тут на обмежених площах.

Степова трав'яна рослинність в основному зберіглася на крутих схилах балок і річкових долин. У травостої поширені злакові та лучне різнотрав'я.

Лучна трав'яна рослинність займає днища балок і високий та середній рівень річкових заплав. Злакова рослинність луків представлена як багатьма степовими видами, так і власне лучними. На низьких рівнях заплав серед травостою більшого поширення набувають осокові, а також болотні види різнотрав'я.

У рослинному покриві заболочених ділянок поширені рогіз, хвощ болотний, очерет, а також вологолюбиві різнотрав'я. Луки, а також осушені болота, використовуються як природні та покращені сіножаті.

Природна рослинність, як лісова так і трав'яна, переважно тяжіє до річкових долин – їх схилів, заплав та надзаплавних терас, а також до великих балок. Вододільні поверхні та їх пологі схили зайняті сільгоспугіддями.

Наявність значних за площею лісових масивів у долинах річок сприяє зменшенню та уповільненню поверхневого стоку, особливо весною, а отже зменшенню максимальних повеневих та паводкових рівнів води в річках і витрат води в них, більш рівномірному живленню річок та струмків на протязі року, збільшенню у ньому частки ґрунтових вод. Це характерно майже для всієї території суббасейну.

Тваринний світ виділяється багатством і різноманітністю, для нього характерні представники як лісової, та і степової фауни. Дана територія перш за все асоціюється з лісом, типовими мешканцями якого є різноманітні ссавці, такі, як козуля, лось, олень, кабан, бобер, білка, ондатра, заєць-русак, типовими хижаками є лисиця, вовк. Своєю різноманітністю виділяються хижаки родини кунячих: борсук, норка, куниця, ласка, видра, тхір. Представниками комахоїдних ссавців є широковідомі їжак і кріт. Багато рукокрилих ссавців – кажанів. До плазунів відносяться ящірки, змії, черепахи, тритони, жаби.

На даній території поширені як безхребетні, так і хребетні тварини. Серед безхребетних є представники понад 20 типів організмів, з яких більшість – найпростіші. Близько 400 видів хребетних тварин, ссавців – 80 видів, птахів – 287 видів, з яких 197 гніздуючих, 10 видів плазунів, 16 видів земноводних, 60 риб, 100 молюсків.

2.6. Здоров'я населення

Для загальної характеристики існуючого стану здоров'я населення використані дані державної статистичної звітності України. За існуючим станом серед регіонів України Чернігівська область займає одне із

передостанніх місць щодо забезпеченості лікарями на 10,0 тис. населення – 30,7 лікарів. При цьому за площею відноситься до найбільших, а за населенням (1млн. 5 тис. осіб) до найменших регіонів України.

Впродовж останніх десятиріч спостерігається зменшення населення. Тобто його депопуляція. Темпи скорочення чисельності населення Чернігівської області за період з перепису населення 1989 року до 2005 року становили в середньому 14,3 тис. чоловік в рік, а за останні роки цей показник збільшився до 14,7 тис. чоловік.

З 2005 року по 2009 рік чисельність області скоротилась на 66,4 тис. чоловік, скорочення чисельності населення, в середньому, за рік склало 16,6 тис. чоловік. З демографічною ситуацією, що склалась в області, тісно пов'язане зменшення чисельності економічно активного населення.

В цілому за даними захворюваності населення, показники по Чернігівській області у 2017 році становили 72565 випадків на 100 тис. населення, що перевищує аналогічний показник в середньому по Україні (62895 випадків на 100 тис. населення). Стан здоров'я засвідчує, що ймовірними причинами перевищення рівня захворюваності населення по Чернігівській області порівняно до загальнодержавного показника є недостатнє забезпечення лікувальних закладів сучасними медично-технічними засобами діагностики у сільській місцевості та відсутність обов'язкових поточних профілактичних оглядів.

Отже, проблема прогресуючого кількісного зменшення чисельності населення в області за рахунок природного скорочення залишається досить актуальною. Таким чином, подальший розвиток має бути направлений на активне проведення заходів демографічної політики, ефективного використання трудових ресурсів на державному та регіональному рівні, а головне - підвищення рівня життя та створення найбільш сприятливого середовища з необхідними об'єктами обслуговування, внаслідок чого і досягається комфорт перебування на даній території.

2.7. Зміни стану довкілля, у тому числі здоров'я, якщо документ державного планування не буде затверджено

Очікувані зміни у поточному стані довкілля є мало прогнозованими. Проте, невиконання природоохоронних заходів по збереженню природних ресурсів може сприяти загостренню ситуації, пов'язаної із забрудненням поверхневих та підземних вод, ґрунтів та атмосферного повітря.

Враховуючи відсутність на території міста закономірності поширення різних класів хвороби та причинних зв'язків зі станом довкілля, очікувані зміни в стані здоров'я населення у разі незатвердження містобудівного документу «Детальний план території другого мікрорайону житлового району «Масани» в м. Чернігові» – не передбачаються.

3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу

При аналізі та оцінці поточного стану навколишнього середовища були використані матеріали Схеми планування території Чернігівської області у сфері охорони навколишнього природного середовища та розвитку соціальної інфраструктури, а також доступні дані моніторингових досліджень, що здійснюються суб'єктами в рамках програм регіонального моніторингу навколишнього середовища на локальному та регіональному рівні.

Екологічна ситуація в місті обумовлена, в основному, негативним впливом об'єктів господарського комплексу та транспортної інфраструктури.

Повітряний басейн

В атмосферу міста щорічно надходить біля 20 тис. тонн речовин об'єктів I-IV класів шкідливості (із них більше 60% викиди автотранспорту), які утворюють ареали підвищеного забруднення поблизу основних стаціонарних джерел викидів та вздовж головних автомагістралей. Вулиця

Любецька, яка обмежує другий мікрорайон з північного сходу, відноситься до найбільш напружених автомагістралей.

Рівень фонових концентрацій діоксину азоту, оксиду вуглецю та діоксину сірки в зоні, яка розглядається під багатоквартирну забудову, не перевищує ГДК м.р., які становлять 0,2 мг/м³, 5,0 мг/м³, 5,0 мг/м³ відповідно, і відповідають вимогам Постанови ГДСЛ України від 15.04.2013 р. №9 «Про затвердження значень гігієнічних нормативів хімічних речовин в атмосферному повітрі населених місць», «Гранично допустимі концентрації хімічних і біологічних чинників в атмосферному повітрі населених місць», затверджених ГДСЛ України 03.03.2015р. (лист Головного управління Держсанепідемслужби у Чернігівській області №01.2-10/282 від 17.05.2016 р.).

Чернігів має розвинену транспортну структуру, яка забезпечує стабільне транспортне сполучення центру міста з іншими районами, в тому числі із житловим районом Масани. Для організації транспортного забезпечення даного житлового району задіяні різні види громадського транспорту: автобус, тролейбус, маршрутне таксі.

Негативний вплив транспортних засобів на довкілля пов'язаний із викидами в атмосферу канцерогенів з відпрацьованими газами транспортних двигунів. Шумове забруднення також є різновидністю несприятливого впливу автомобільного транспорту на навколишнє середовище. При мийці автомобіля відбувається забруднення води.

Суттєвими територіально-планувальними обмеженнями є санітарно-захисні зони:

- від ставків-накопичувачів токсичних відходів – 3000м;
- від полігону ТПВ – 500м.

Що стосується ставків-накопичувачів, то на замовлення управління житлово-комунального господарства Чернігівської міської ради за рахунок інвесторських коштів ТОВ «Інститут післядипломної освіти фахівців архітектурно-будівельної діяльності» виконана проектна документація по

об'єкту «Рекультивация ставків-накопичувачів рідких промислових відходів (район Масани) м. Чернігів». За результатами Висновку державної санітарно-епідеміологічної експертизи №12.2-18-4/19197 від 17.11.2021р. розмір санітарно-захисної зони від полігону рідких промислових відходів після реалізації проекту становитиме 500м. Таким чином, територія 2-го мікрорайону має бути поза межами негативного впливу зазначеного об'єкту.

Водний басейн

В зоні житлового району Масани відкриті водойми відсутні. В цілому макрокомпонентний склад підземних вод на території міста відповідає сучасним вимогам (ДСТ 2874-82 «Вода питна»).

В той же час потужним та занадто небезпечним джерелом забруднення ґрунтових вод та підземних вод у північно-західній частині міста є ставки накопичувачі токсичних відходів та полігон ТПВ. У ставках, які збудовані у 1991 році, акумульовано 130 тис.м³ рідких токсичних відходів. Експлуатація ставків припинена у 2005 році. Санітарно-захисна зона (3000 метрів) об'єкту не витримана. Ставки негативно впливають на всі компоненти навколишнього природного середовища і підлягають закриттю і рекультиватії. На даний час відходи в ставках-накопичувачах не розміщуються, але негативний вплив об'єкта на довкілля залишається. На даний час управлінням житлово-комунального господарства Чернігівської міської ради опрацьовується питання стосовно шляхів ліквідації даного небезпечного об'єкту із визначенням етапів та термінів виконання.

Відбір проб та гідрохімічний аналіз поверхневих вод області у 2017 році здійснювався Деснянським басейновим управлінням водних ресурсів, Державною екологічною інспекцією у Чернігівській області, Державною установою «Чернігівський обласний лабораторний центр Міністерства охорони здоров'я України, Чернігівським обласним центром з гідрометеорології, КП «Чернігівводоканал» Чернігівської міської ради та КЕП «Чернігівська ТЕЦ».

Екологічний стан досліджених водних об'єктів, у порівнянні з останніми роками, не набув суттєвих змін. За індексом забруднення поверхневі води відповідали II або III класу якості (чиста та помірно забруднена).

Для господарсько-питних водопроводів використовується вода тільки з підземних джерел (артезіанські свердловини). Згідно з даними Державної установи «Чернігівський обласний лабораторний центр Міністерства охорони здоров'я України», якість питної води централізованого водопостачання протягом тривалого часу залишається відносно стабільною, але у порівнянні з минулими роками дещо погіршилась.

Поводження з відходами (збирання, зберігання, утилізація та видалення)

Проблеми в сфері поводження з твердими побутовими відходами на території області досягли свого найвищого рівня загострення. Стан місць видалення твердих побутових відходів становить реальну небезпеку для довкілля та населення, яке проживає на прилеглих територіях. Це стосується і безпосередньо міста Чернігова. Крім того, не вдається вирішити питання системного накопичення золи від роботи КЕП «Чернігівська ТЕЦ», не ведеться пошук напрямків її використання, що значно зменшило б навантаження на об'єкти довкілля та здоров'я населення.

Через відсутність на території області сміттєпереробних та сортувальних комплексів на полігони та сміттєзвалища потрапляє значна частина відходів, які мають ресурсну цінність і підлягають переробці та утилізації. Основну масу відходів, як вторинної сировини, складають тара (упаковка) від продуктів харчування та продукції споживання населенням.

В області існує проблема, яка на сьогодні не містить вираженого характеру, але через певний час її наслідки будуть становити реальну загрозу як об'єктам довкілля, так і здоров'ю населення. Суть її полягає в тому, що в результаті життєдіяльності населення утворюються відходи, які містять небезпечні складові, зокрема, відпрацьовані люмінесцентні та енергозберігаючі лампи, відпрацьовані хімічні джерела струму, зіпсована

електронна техніка та електричне обладнання, відходи автотранспорту тощо. Вказані групи відходів, в основному, не вилучаються, а вивозяться на полігони та сміттєзвалища за унітарною схемою видалення. При цьому, на даному етапі, неможливо оцінити їх обсяги та наслідки для довкілля.

У місті Чернігові функціонує унітарна система збору твердих побутових відходів, яка унеможливує вилучення відходів, що мають ресурсну цінність безпосередньо на об'єктах їх утворення.

Щорічні аналізи факторів навколишнього середовища засвідчують негативну тенденцію зростання показників стану забруднення питної води, водних ресурсів поверхневих водних об'єктів, ґрунту, атмосферного повітря, що сприяє виникненню серед населення інфекційних хвороб, зниження імунітету, розвитку захворювань серцево-судинної системи та інших захворювань. Неякісна питна вода несприятливо впливає на здоров'я. Особливо якість води за санітарно-бактеріологічними показниками суттєво впливає на захворюваність гепатитом «А», холерою, черевним тифом, гострими кишковими інфекціями, в т.ч. дизентерією та ін.

Проект Детального плану території 2-го мікрорайону житлового району «Масани» в місті Чернігові передбачає зміну функціонального використання території перспективної забудови (ділянок), що може вплинути на стан навколишнього природного середовища в цілому. До них відносяться такі проектні рішення Детального плану:

- комплексна забудова території 2-го мікрорайону багатоквартирними житловими будинками в північно-західній частині житлового району «Масани»;
- розвиток вулично-дорожньої мережі в нормативних параметрах, благоустрій;
- розвиток озелених територій загального користування;
- розвиток інженерної інфраструктури;
- розвиток об'єктів комунального господарства – багатоповерхові автостоянки.

4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом

Згідно з інформацією Департаменту агропромислового розвитку, екології та природних ресурсів Чернігівської обласної державної адміністрації, на території 2-го мікрорайону житлового району «Масани» об'єкти природно-заповідного фонду відсутні.

5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування

Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, які стосуються проекту Детального плану території 2-го мікрорайону житлового району «Масани» не приймалися.

Проектні рішення прийняті відповідно до чинного законодавства України в галузі містобудування та державних будівельних норм:

- ▲ Земельний кодекс України;
- ▲ Закон України «Про охорону культурної спадщини»;
- ▲ Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності»;
- ▲ Закон України «Про основи містобудування»;
- ▲ Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку»;
- ▲ Кодекс Цивільного захисту України;
- ▲ ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій»;
- ▲ ДБН В.2.2-15:2019 «Житлові будинки. Основні положення»
- ▲ ДБН В.2.2-9:2018 «Громадські будинки та споруди. Основні положення»;

▲ ДБН В.1.1-7-2016 «Пожежна безпека об'єктів будівництва. Загальні вимоги»;

▲ ДБН В.1.2-4-2019 «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту (ДСК)»;

▲ ДБН Б.1.1-5:2007 «Склад, зміст, порядок розроблення, погодження та затвердження розділу інженерно-технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони) у містобудівній документації»;

▲ ДБН В 2.2.5-97 Будинки і споруди «Захисні споруди цивільної оборони»;

▲ ДБН В.1.1-25-2009 «Інженерний захист територій та споруд від підтоплення та затоплення»;

▲ ДБН Б.1.1-14:2012 «Склад та зміст детального плану території».

▲ ДБН Б.1.1-22:2017 «Склад та зміст зонування території»;

▲ фахові нормативні документи до інженерних розділів: (ДБН В.2.5-74:2013 «Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди», ДБН В.2.5-75:2013 «Каналізація. Зовнішні мережі та споруди», ДБН В.2.5-64:2012 «Внутрішній водопровід і каналізація», ДБН В.2.5-23:2010 «Проектування електрообладнання об'єктів цивільного призначення», ДБН В.2.5-39:2008 «Теплові мережі», ДСТУ-Н Б В.1.1-27:2010 «Будівельна кліматологія», ДБН В.2.5-20:2001 «Газопостачання»;

▲ «Правила пожежної безпеки України», розроблені Міністерством внутрішніх справ України.

6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо – та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності – 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків

Детальний план території 2-го мікрорайону житлового району «Масани» є комплексним документом, проектні рішення якого в різній мірі

та формі можуть впливати на стан довкілля та здоров'я населення. Реалізація проектних рішень детального плану 2-го мікрорайону житлового району «Масани» може мати ймовірні наслідки для таких складових навколишнього природного середовища як ґрунт, ландшафт, повітря, поверхневі води.

Розділ «Охорона навколишнього природного середовища» у складі містобудівної документації передбачає аналіз та оцінку ймовірних наслідків та ризиків реалізації проектних рішень Детального плану як на окремі компоненти довкілля (ґрунти, поверхневі та підземні водні ресурси, атмосферне повітря, рослинний і тваринний світ), так і на комплексні умови території, а також на здоров'я населення.

У цьому розділі визначені основні ключові впливи, що пов'язані із запланованими рішеннями містобудівної документації на окремі компоненти навколишнього природного середовища (таблиця 1).

При цьому застосовується наступна шкала оцінки в балах:

- 2 – значний негативний вплив;
- 1 – помірний негативний вплив;
- 0 – не очікується;
- + 1 – помірно позитивний вплив;
- + 2 – значний позитивний вплив

Таблиця 6.1

Об'єкти впливу на довкілля на території населеного пункту

Існуючий стан об'єкту		Проектний стан об'єкту		Потенційний вплив на компоненти довкілля				
Назва	катег. впливу	Пропозиції генплану	катег. впливу	повітря	вода	ґрунт	біорізноманіт.	здоров'я населен.
Вільна від забудови територія	-	Територія багатоквартирної житлової забудови	-	0	-1	-1	+1	+2
Вільна від забудови територія	-	Прокладання нових житлових вулиць, (СЗЗ-50м): Проектна; Визволителів	-	-1	0	0	0	-1
Вільна від забудови територія	-	Прокладання інженерних мереж підземно з урахуванням охоронних зон	-	+1	+1	+1	0	+1

Вільна від забудови територія	-	Будівництво багатоповерхових автостоянок, СЗЗ-50м	-	0	0	0	0	+1
Існуюче звалище твердих побутових відходів	II	СЗЗ-500м – витримується, постійний моніторинг впливу на довкілля	II	-1	0	0	0	0
Ставки-накопичувачі токсичних відходів	II	Зменшення СЗЗ-до 500м.	II	0	0	0	0	0

За даними аналізу значний негативний вплив проектних рішень Детального плану території 2-го мікрорайону житлового району «Масани» на компоненти довкілля не очікується, при цьому проектні рішення щодо соціально економічного середовища мають позитивну динаміку.

Проведений аналіз виявив потенціал для позитивного впливу проекту на навколишнє середовище та здоров'я населення:

- покращення якості середовища та умов проживання населення;
- збільшення біорізноманіття;
- централізоване водопостачання та водовідведення житлового району;
- впровадження централізованого планового видалення ТПВ;
- організація системи моніторингу довкілля;
- зручна доступність до об'єктів соціальної інфраструктури, підвищення психологічного комфорту середовища, покращення здоров'я населення.

Водночас були проаналізовані потенційні негативні наслідки, що можуть виникнути внаслідок реалізації окремих рішень, прийнятих в даному проекті та запропонована низка заходів для запобігання та мінімізації негативних наслідків.

Аналіз проектних рішень пов'язаний переважно із необхідністю розвитку житлової забудови, регулювання щільності забудови, благоустрою території та її інженерного захисту.

За походженням екологічний вплив може бути первинним, тобто безпосередньо пов'язаним з впливом проекту на екосистему і вторинним, що

є наслідком первинних змін в екосистемі (можливе збільшення захворювань серед населення внаслідок забруднення атмосфери).

Під кумулятивним впливом розуміється сукупність впливів від реалізації планової діяльності та інших, що існують або плануються в найближчому майбутньому. Кумулятивні ефекти можуть виникати з незначних за своїми діями факторів, які впливають одночасно протягом тривалого часу поступово накопичуючись.

При дотриманні та виконанні всіх передбачених комплексних захисних і охоронних заходів, що відповідають діючим нормативним вимогам, можливість виникнення кумулятивного впливу, який супроводжується негативними екологічними наслідками та понаднормативними викидами в атмосферне повітря забруднюючих речовин, не передбачається.

Синергічні наслідки – сумарний ефект, який полягає у тому, що при взаємодії двох або більше факторів їх дія суттєво переважає дію кожного окремого компоненту. Такі наслідки відсутні.

Коротко- та середньострокові наслідки (1, 3-5, 10-15 років) відсутні.

Тимчасові наслідки для довкілля – при проведенні підготовчих та будівельних робіт по прокладанню мереж, забудови житлового району – будуть мати короточасний та локальний характер.

Постійні наслідки для довкілля в межах території, що розглядається, не передбачаються.

Значного та довгострокового негативного впливу під час планової діяльності на довкілля та здоров'я населення не передбачається.

7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування

З метою охорони і оздоровлення навколишнього середовища та для забезпечення екологічної стійкості території забудови до техногенного навантаження у проекті рекомендовано виконати ряд планувальних і

технічних заходів. Намічений комплекс заходів повинен реалізовуватись через дію законів України щодо екологічного стану та санітарно-епідеміологічного контролю території, місцевого самоуправління.

Для забезпечення санітарно – гігієнічних умов на території житлової забудови пропонується:

- заборона розміщення в межах території, яка розглядається проектом Детального плану під багатоквартирну забудову, будь-яких об'єктів, несприятливих в екологічному відношенні;

- дотримання параметрів планувальних обмежень при реалізації рішень, передбачених даним проектом.

- налагодження системи моніторингу навколишнього природного середовища (повітряний басейн, ґрунт) з організацією стаціонарних постів та пунктів;

- створення зелених насаджень вздовж вулиць, доріг для захисту від шуму та загазованості житлових та рекреаційних територій;

- утримання зелених насаджень в здоровому, упорядкованому стані;

- забезпечення відведення поверхневого стоку з усієї території населеного пункту;

- дотримання вимог щодо санітарного очищення території забудови, забезпечення 100% охоплення території плановою санітарною очисткою, впровадження роздільного збору сміття;

- організація дорожнього руху внутрішнього транспорту повинна забезпечувати функціональну цілісність і взаємозв'язки з усіма основними функціональними зонами житлового району.

Впровадження вищезазначених заходів матиме позитивний вплив на всі складові навколишнього середовища, включаючи здоров'я населення, сприятиме покращенню умов проживання та відпочинку населення, оздоровленню навколишнього середовища та підвищенню його екологічної стійкості до техногенних навантажень.

8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки)

При складанні стратегічної екологічної оцінки містобудівної документації необхідно вивчати наступні альтернативи та їх можливий вплив на навколишнє середовище: «Варіант нульової альтернативи» та «Варіант реалізації проекту Детального плану території 2-го мікрорайону житлового району «Масани».

У варіанті **нульової альтернативи** розглядається ситуація гіпотетичного сценарію, за яким не розробляється і не затверджується проект Детального плану. Цей сценарій можна розуміти як продовження поточних (часто несприятливих) екологічних тенденцій, описаних у розділах цього звіту. Отже, на основі аналізу та порівняння наявних перспектив розвитку даної території прийнято **варіант реалізації проекту Детального плану**, що в більшій мірі відповідає встановленим цілям екологічної політики на місцевому рівні та в більшій мірі сприяє досягненню більш прийняттого в санітарно-екологічному відношенні середовища, його благоустрою та підвищенню комфортності проживання населення.

Виконання стратегічної екологічної оцінки здійснюється шляхом застосування підходів і методів, які засновані на оцінці впливу. Такі дослідження передбачають:

- характеристику поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення на території, яку охоплює проект;
- оцінку величини і значимості впливів і ризиків;
- розробку заходів, спрямованих на запобігання та мінімізацію негативних впливів і посилення позитивних впливів.

Серед ускладнень, що можуть бути в процесі проведення стратегічної екологічної оцінки, необхідно виділити відсутність офіційних статистичних

даних щодо стану здоров'я населення окремо по житловому району «Масани».

9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

Відповідно до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» складовою частиною управління у сфері містобудівної діяльності є моніторинг стану розроблення та реалізації містобудівної документації всіх рівнів планування території.

Моніторинг реалізації містобудівної документації – це система обліку, аналізу та оцінки фактичних змін характеристик об'єктів містобудування і соціально-економічного стану території, в порівнянні з проектними показниками, що затверджені містобудівною документацією і спрямовані на забезпечення сталого розвитку території з урахуванням державних і громадських інтересів.

До завдань моніторингу у сфері охорони довкілля, у тому числі здоров'я населення належить збір показників інформації:

- виконання заходів програм економічного і соціального розвитку території;
- стану довкілля;
- оцінки екологічного та санітарно-гігієнічного стану земель, водного та повітряного басейнів, рівнів шумового, електромагнітного та радіаційного забруднення;
- спостережень за режимом гідрометеорологічних, наприклад, рівня поверхневих вод;
- характеристики оздоровчо-рекреаційного та туристичного потенціалу;
- характеристики природної та техногенної безпеки;
- статистичної звітності та спеціальних наукових досліджень щодо стану здоров'я населення та впливу навколишнього природного середовища.

Для організації моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, органом місцевого самоврядування створюється моніторингова група, до складу якої можуть входити представники органів місцевої влади, місцевих установ, організацій, підприємств та громадськості.

Моніторинг передбачає проведення таких заходів:

- визначення об'єкту моніторингу;
- збір даних, які забезпечують отримання результатів моніторингу;
- обробка даних в процесі моніторингу;
- аналіз отриманих даних в процесі моніторингу;
- структурування баз даних за геопросторовою інформацією моніторингу, що забезпечують зберігання та оперативне використання отриманої інформації.

Моніторинг проводиться постійно.

Моніторинг впливів реалізації документа державного планування реалізовується шляхом аналізу річних звітів органів місцевого самоврядування та спеціально уповноважених органів державного управління. У звіті надаються висновки по таких основних показниках: обсяги та якість поверхневих вод, обсяги забруднюючих речовин в атмосфері повітря, індекс забруднення повітря, рівень озеленення території населеного пункту, обсяги накопичених відходів та внесених пестицидів, спорудження централізованих мереж водопостачання та водовідведення.

Здійнення моніторингу впливів, у тому числі на здоров'я населення, за визначеними показниками з веденням щорічної звітності, дозволить громаді своєчасно виявляти недоліки і порушення, що можуть негативно впливати на комфортність проживання; визначати необхідні заходи по їх усуненню, а також проводити інформування громади про стан реалізації містобудівної документації, поточні ускладнення та прогностичні терміни їх усунення.

10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

Враховуючи місце розташування 2-го мікрорайону житлового району «Масани» та прогнозований екологічний стан, транскордонні наслідки реалізації проектних рішень Детального плану території 2-го мікрорайону житлового району «Масани» на довкілля і здоров'я населення, на транскордонні території не очікуються.

11. Резюме нетехнічного характеру інформації, розраховане на широку аудиторію

Проект Детального плану території 2-го мікрорайону житлового району «Масани» є містобудівним документом, який уточнює планувальну структуру і функціональне призначення території, просторової композиції, параметрів забудови.

При розробленні проекту Детального плану території 2-го мікрорайону житлового району «Масани» приймалися до уваги генеральний план міста, розроблений інститутом «Діпромiсто» та затверджений рішенням Чернігівської міської ради від 25 грудня 2003 року, та проект Детального плану території 3-го мікрорайону житлового району «Масани», виконаний підприємством ПП «Портал-М» у 2013 році.

Враховуючи пропозиції Детального плану 2-го мікрорайону житлового району «Масани», на території забудови передбачається:

- багатоквартирні житлові будинки 10 та 16 поверхів;
- багатоквартирні житлові будинки 10 та 16 поверхів з вбудовано-прибудованими в перших поверхах об'єктами сфери обслуговування;
- загальноосвітня школа;
- дитячі дошкільні установи та позашкільні установи (басейн, художня школа та інше);
- клубні установи, центри дозвілля, бібліотеки;
- підприємства зв'язку, відділення банків;

- аптеки, поліклініки;
- підприємства побутового обслуговування;
- магазини продовольчих та непродовольчих товарів, підприємства громадського харчування;
- сквери;
- багатоповерхові автостоянки.

Територія 2-го мікрорайону житлового району «Масани» охоплена вулицями: Незалежності, Любецька (існуючі) та Визволителів, Проектна (проектні).

Категорія цих вулиць визначена відповідно до плану червоних ліній магістральних вулиць міста: вул. Любецька – магістраль загальноміського значення, вул. Незалежності – магістраль, вул. Визволителів та вул. Проектна – житлові вулиці.

Детальним планом передбачений розвиток інженерної інфраструктури: прокладання мереж теплопостачання, водопостачання, водовідведення, газопостачання, електропостачання, дощової та дренажної каналізації.

Містобудівною документацією передбачається:

- 100% охоплення території мікрорайону планово-регулярною системою збору та вивозу твердих побутових відходів;
- забезпечення протипожежної безпеки;
- забезпечення інженерного захисту території щодо виконання нормативних ухилів на вулично-дорожній мережі;
- забезпечення вимог, визначених санітарними нормами, екологічним законодавством, нормативно-правовими актами щодо охорони інженерних мереж і об'єктів.

Головними екологічними проблемами, що мають відношення до проекту Детального плану є: утворення та поводження з твердими побутовими відходами; забруднення атмосферного повітря в зоні впливу магістральних вулиць; наявність звалища побутових відходів (СЗЗ-500м

витримана), наявність ставків-накопичувачів токсичних відходів (СЗЗ-3000м не витримана).

При аналізі та оцінці поточного стану навколишнього середовища були використані матеріали Схеми планування Чернігівської області у сфері охорони навколишнього природного середовища та розвитку соціальної інфраструктури, а також доступні дані моніторингових досліджень, що здійснюються суб'єктами в рамках програм регіонального моніторингу навколишнього середовища на локальному та регіональному рівні.

Стан навколишнього природного середовища території, що розглядається, характеризується як задовільний. Повітряний басейн зазнає помірного впливу періодичного характеру від пересувних джерел (автотранспортні засоби). Ризики фізичних факторів впливу, таких як електромагнітне випромінювання, акустичне забруднення є мінімальним. Відкриті водойми в районі забудови відсутні.

Аналіз включав цілі, які мають відношення до проекту Детального планування території та цілі, які можуть бути вирішені при розробленні проекту. Результати аналізу цілей та завдань показників екологічної політики показав високу ступінь відповідності цілям, визначених у даному проекті. Даний проект враховує більшість з них і пропонує комплекс заходів, спрямованих на їх виконання.

За даними аналізу значний негативний вплив проектних рішень проекту Детального планування території на компоненти довкілля не очікується, при цьому проектні рішення щодо соціально економічного середовища мають позитивну динаміку.

Проведений аналіз виявив потенціал для позитивного впливу проекту на навколишнє середовище та здоров'я населення:

- покращення якості середовища та умов проживання населення;
- збільшення біорізноманіття, озеленення території;
- організація системи моніторингу довкілля;

- покращання доступності об'єктів відпочинку та оздоровлення, підвищення психологічного комфорту середовища, покращення здоров'я населення.

Моніторинг наслідків реалізації містобудівної документації є невід'ємною складовою своєчасного забезпечення території, що розвивається, показниками для комфортного проживання населення. Здійснення моніторингу впливів реалізації документу державного планування на довкілля, у тому числі на здоров'я населення за визначеними показниками з веденням щорічної звітності дозволить своєчасно виявити недоліки і порушення, що можуть негативно впливати на комфортність проживання населення; обґрунтувати необхідні заходи по їх усуненню, а також проводити інформування громади населеного пункту про стан реалізації містобудівної документації, поточні ускладнення та прогнозовані терміни їх усунення.

ДОДАТКИ

УКРАЇНА

ЧЕРНІГІВСЬКА МІСЬКА РАДА

УПРАВЛІННЯ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

вул. Ремісничка, 19, м. Чернігів, 14000, тел. 941-541, e-mail: gkh@chernigiv-rada.gov.ua

09.02.2020 № 4

На № _____ від _____

В. о. директора комунального підприємства «Чернігівбудінвест»
Чернігівської міської ради
Сердюку О. В.
проспект Миру, 263, м. Чернігів, 14007

Про надання інформації стосовно ліквідації ставків-накопичувачів рідких токсичних відходів

Шановний Олександрє Вікторовичу !

За результатами розгляду Вашого листа з проханням надати інформацію стосовно ліквідації ставків-накопичувачів рідких токсичних відходів у районі «Масани» управління житлово-комунального господарства Чернігівської міської ради (далі – управління) повідомляє наступне.

На покращення екологічної ситуації у місті Чернігові спрямована Програма поліпшення екологічного стану міста Чернігова на 2018-2020 роки, затверджена рішенням міської ради від 30 листопада 2017 року № 25/VII-5 (далі – Програма).

Враховуючи те, що одним з досить суттєвих проблемних питань міста Чернігова визначені утилізація та екологічно безпечне захоронення токсичних відходів, до заходів Програми включено, зокрема, забезпечення екологічно-безпечного збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження і захоронення відходів та небезпечних хімічних речовин.

Необхідно зазначити також, що біля полігону твердих побутових відходів здійснюється вивчення ступеню і прогнозу розвитку забруднення поверхневих і підземних вод – моніторинг впливу ставків-накопичувачів рідких промислових відходів на стан довкілля.

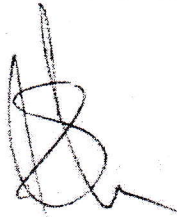
Станом на сьогоднішній день, на замовлення управління за рахунок інвесторських коштів товариством з обмеженою відповідальністю «Інститут післядипломної освіти фахівців архітектурно-будівельної діяльності» розробляється проектна документація по об'єкту: «Рекультивация ставків-накопичувачів рідких промислових відходів (район Масани) м. Чернігів».

Договором на розробку проєктної документації по вказаному вище об'єкту також передбачено забезпечення проведення комплексної експертизи проєктної документації та процедури оцінки впливу на довкілля.

Після виконання всіх робіт за договором та передачі документації замовнику планується укладення договору на виконання робіт по рекультивация ставків-накопичувачів рідких промислових відходів (район Масани) м. Чернігів із залученням інвесторських коштів.

Водночас, звертаємо увагу на те, що оскільки ставки-накопичувачі рідких токсичних відходів розташовані на землях Чернігівського району, порушена проблема виходить за межі міста та набуває обласного значення, у зв'язку з чим міська рада клопотатиме перед Чернігівською обласною державною адміністрацією та Міністерством енергетики та захисту довкілля про виділення частини коштів для їх ліквідації з державного бюджету.

Начальник управління

Я. КУГ

Тетяна Жужко 941-554

Комунальне підприємство
«ЧЕРНІГІВБУДІНВЕСТ»
Чернігівської міської ради

Проспект Миру, 263, м. Чернігів, Україна, 14007.

р/р UA 943535530000026001300981535 Філія
Чернігівське обласне АТ „Ощадбанк”
код банку 353553, ПІН 328181725264, код 32818170

тел/факс (0462) 623-736

e-mail: c-b-i@chernigiv-rada.gov.ua

Вих. № 01-09/ 130
„ 11 ” лютого 2020р.

Директору ПП „Портал-М”
Мазур Т.Г.

Направляємо на Вашу адресу лист Управління житлово-комунального господарства Чернігівської міської ради № 4 від 03.02.2020р. про надання інформації стосовно ліквідації ставків-накопичувачів рідких токсичних відходів у районі „Масани”

Головний інженер

Половецький С.М.

т. (0462)623-736

Вх. № 5

від 13.02.2020р.

Комунальне підприємство
«ЧЕРНІГІВБУДІНВЕСТ»
Чернігівської міської ради

Проспект Миру, 263, м. Чернігів, Україна, 14007.

р/р UA 943535530000026001300981535 Філія
Чернігівське обласне АТ „Ошадбанк”

тел/факс (0462) 623-736

код банку 353553, ІПН 328181725264, код 32818170

e-mail: c-b-i@chernigiv-rada.gov.ua

Вих. № 01-09/ 666

14 грудня 2020р.

Вкл. № 33 від 14.12.2020р.

Директору ПП «Портал-М»
Мазур Т.Г.

Направляємо на Вашу адресу довідку № 25-01/27-975 від 14.12.2020р. та № 05/974 від 14.12.2020р. Чернігівського обласного центру з гідрометеорології щодо величини фонових концентрацій забруднювальних речовин для забудови другого мікрорайону житлового масиву «Масани»

Головний інженер

Половецький С.М.

2 мікрорайон
«Масани»

Державна служба України з надзвичайних ситуацій

ЧЕРНІГІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР З ГІДРОМЕТЕОРОЛОГІЇ

вул. Малясова, 12, м. Чернігів, 14017 ☎ (0462) 678-464 ☎ (0462) 677-145 ■ pgdchernigiv@meteo.gov.ua

14.12.20 № 25-01/27-975

КП «ЧЕРНІГІВБУДІНВЕСТ»
Чернігівської міської ради

ВЕЛИЧИНИ ФОНОВИХ КОНЦЕНТРАЦІЙ ЗАБРУДНЮВАЛЬНИХ РЕЧОВИН
(визначені за даними спостережень)

Чернігівський обласний центр з гідрометеорології
(назва організації, яка видає величину фонових концентрацій)

Місто (населений пункт) Чернігів, область Чернігівська
(назва) (назва)

Підприємство, для якого встановлюються величини фонових концентрацій:

Нове будівництво – КП «ЧЕРНІГІВБУДІНВЕСТ», м. Чернігів, другий мікрорайон житлового масиву «Масани»
(діюче, проводить реконструкцію, нове будівництво)

Перелік забруднювальних речовин, для яких встановлюються величини фонових концентрацій, а також речовин, які мають властивості сумарної шкідливої впливу:

діоксид азоту, оксид вуглецю, сірки діоксид, завислі речовини (пил)

Величини фонових концентрацій визначено з урахуванням вкладу підприємства, для якого вони запитуються ні
(так, ні)

Величини фонових концентрацій установлені за даними спостережень:

установок «Пост-2» за період: січень 2016 р. – грудень 2018 р.

(вказати тип поста та період визначення)

Номери постів	Координати x, y	Концентрації в мг/м ³				
		Швидкість вітру (м/с)				
		0-2	більше 3			
		Напрямок (румби)				
		буть-який	Пн	Сх	Пд	Зх
1	51°30'56,01" 31°19'54,96"	Речовина: Діоксид азоту				
		0.15064	0.15064	0.15064	0.15064	0.15064
		Речовина: Оксид вуглецю				
		2.31837	2.42740	2.86102	2.26690	2.48526
		Речовина: Діоксид сірки				
		0.0504	0.0504	0.0504	0.0504	0.0504
		Речовина: Завислі речовини (пил)				
		0.14039	0.14039	0.14039	0.14039	0.14039
2	51°29'51,29" 31°19'57,48"	Речовина: Діоксид азоту				
		0.15064	0.15064	0.15064	0.15064	0.15064
		Речовина: Оксид вуглецю				
		2.31837	2.42740	2.86102	2.26690	2.48526
		Речовина: Діоксид сірки				
		0.0522	0.0522	0.0522	0.0522	0.0522
		Речовина: Завислі речовини (пил)				
		0.14039	0.14039	0.14039	0.14039	0.14039
		Речовина: Діоксид азоту				
		0.15064	0.15064	0.15064	0.15064	0.15064
		Речовина: Оксид вуглецю				
		2.31837	2.42740	2.86102	2.26690	2.48526
		Речовина: Діоксид сірки				
		0.0512	0.0512	0.0512	0.0512	0.0512
		Речовина: Завислі речовини (пил)				
		0.14039	0.14039	0.14039	0.14039	0.14039

Начальник

Руслан ОВСЕНКО

Державна служба України з надзвичайних ситуацій
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР З ГІДРОМЕТЕОРОЛОГІЇ

вул. Малясова, 12, м. Чернігів, 14017 ☎ (0462) 678-464 ✉ (0462) 677-145 ■ pgdchernigiv@meteo.gov.

14.12.20 № 051/974

На № 01-09/638 від 27.11.2020 р.

КП «ЧЕРНІГІВБУДІНВЕСТ»
Чернігівської міської ради

Метеорологічні характеристики і коефіцієнти, які визначають умови розсіювання забруднюючих речовин в атмосферному повітрі населеного пункту м. Чернігів

Найменування характеристик	Величина
Коефіцієнт, який залежить від стратифікації атмосфери, А	180
Коефіцієнт рельєфу місцевості	1
Середня максимальна температура повітря найтеплішого місяця року, °С	27,0
Середня мінімальна температура повітря найхолоднішого місяця року, °С	-8,2
Середня за рік повторюваність напрямків вітру, %	
Північ	15
Північний схід	8
Схід	14
Південний схід	9
Південь	13
Південний захід	10
Захід	17
Північний захід	14
Швидкість вітру, повторюваністю 5% і більше, м/с	6-7

Начальник Центру

Руслан ОВСЄНКО

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З ПИТАНЬ
БЕЗПЕЧНОСТІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ТА ЗАХИСТУ СПОЖИВАЧІВ**

вул. Б. Грінченка, 1, м. Київ, 01001, тел. 279-12-70, 279-75-58, факс 279-48-83,
e-mail: info@dps.gov.ua

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Держпродспоживслужби
Магалецька В.В.

(прізвище, ім'я, по батькові)

(підпис)

М.П.

ВИСНОВОК

державної санітарно-епідеміологічної експертизи

від 17.11 2021р.

№ 12.2-18-4/ 13197

Об'єкт експертизи: Коригування розміру санітарно-захисної зони для майданчику УПРАВЛІННЯ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА ЧЕРНІГІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

Сфера застосування та реалізації об'єкта експертизи: організація СЗЗ, умови функціонування об'єкту

Виробник (розробник): ПП «Юридична компанія «Фелікс Арт-А», Україна, 39001, Полтавська обл., Глобинський р-н, м. Глобине, вул. Карла Маркса, буд.182 А; код за ЄДРПОУ 38412470; телефон/факс: (0532) 60-97-34; e-mail: mega.felix-art@ukr.net
(адреса, місцезнаходження, телефон, факс, E-mail, WWW)

Заявник експертизи: УПРАВЛІННЯ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА ЧЕРНІГІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ, Україна, 14000, Чернігівська обл., м. Чернігів, вул. Ремісничка, 19; код за ЄДРПОУ 03366374
(адреса, місцезнаходження, телефон, факс, E-mail, WWW)

За результатами державної санітарно-епідеміологічної експертизи матеріали «Коригування розміру санітарно-захисної зони для майданчику УПРАВЛІННЯ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА ЧЕРНІГІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ», відповідають вимогам діючого санітарного законодавства України за умов дотриманням вимог цього висновку і можуть бути погоджені (затверджені).

Висновок дійсний: **5 (п'ять років) або до завершення рекультивациі та перепрофілювання території під полігон ТБО**

Відповідальність за дотримання вимог цього висновку несе заявник

Комісія для проведення державної санітарно-епідеміологічної експертизи в особливо складних випадках щодо встановлення та зміни розмірів санітарно-захисних зон

ДУ «Інститут громадського здоров'я ім. О.М. Марзєєва НАМН України», 02094, м. Київ, вул. Попудренка, 50, тел.: (044)292-14-53

(найменування, місцезнаходження, телефон, факс, E-mail, WWW)

Протокол експертизи

№ 1446 від 05.10.2021 року (додається)

(№ протоколу, дата його затвердження)

Голова комісії

(підпис)

Полька Н.С.

(прізвище, ім'я, по батькові)

Комісія для проведення державної санітарно-епідеміологічної експертизи в особливо складних випадках щодо встановлення та зміни розмірів санітарно-захисних зон
02094, м. Київ, вул. Попудренка, 50, тел.: (044) 292-14-53

Протокол державної санітарно-епідеміологічної експертизи

№ 1446 від 05. 10. 2021 р.

Нами, комісією для проведення державної санітарно-епідеміологічної експертизи в особливо складних випадках щодо встановлення та зміни розмірів санітарно-захисних зон, у складі: Голови комісії Польки Н.С., секретаря комісії Могильного С.М. та члена комісії Станкевича В.В. (виконавця експертизи), проведена державна санітарно-епідеміологічна експертиза:

Коригування розміру санітарно-захисної зони для майданчику УПРАВЛІННЯ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА ЧЕРНІГІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(об'єкт експертизи)

Організація СЗЗ, умови функціонування об'єкту
(сфера застосування та реалізації об'єкта експертизи)

ПП «Юридична компанія «Фелікс Арт-А», Україна, 39001, Полтавська обл., Глобинський р-н, м. Глобине, вул. Карла Маркса, буд.182 А; код за ЄДРПОУ 38412470; телефон/факс: (0532) 60-97-34; e-mail: mega.felix-art@ukr.net
(найменування та реквізити виробника, власника, розробника; місце знаходження: країна, індекс, місто, вулиця, будинок; код за ЄДРПОУ)

УПРАВЛІННЯ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА ЧЕРНІГІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ, Україна, 14000, Чернігівська обл., м. Чернігів, вул. Ремісничка, 19; код за ЄДРПОУ 03366374
(таблиця експертизи, адреса, місце знаходження, телефон, факс, E-mail,WWW)

Результати робіт для потреб державної санітарно-епідеміологічної експертизи, що були проведені за листом-направленням Держпродспоживслужби від 21. 07. 2021 р. № 12.2-10/171.

Були розглянуті матеріали у складі:

- Том. «Обґрунтування коригування розміру санітарно-захисної зони для управління житлово-комунального господарства Чернігівської міської ради (територія м. Чернігів)»;
- Ситуаційна карта-схема району розташування підприємства;
- Лист-направлення Держпродспоживслужби щодо санітарно-захисної зони для управління житлово-комунального господарства Чернігівської міської ради від 21.07.2021 р. № 12.2-10/171;
- Акт санітарно-епідеміологічного обстеження об'єкту (ф. 315/о) від 16.07.2021 р., наданий Чернігівським управлінням Головного управління Держпродспоживслужби у Чернігівській області;
- Лист Чернігівської міської ради № 62/2-03.7/2021/вих/61/2021/ПІ від 16.03.2021 р. про відсутність скарг населення;
- Протоколи проведення дослідження шуму №13 від 14.05.2021 р., №14 від 14.05.2021 р., №15 від 14.05.2021 р., №16 від 14.05.2021 р., №17 від 14.05.2021 р., №18 від 14.05.2021 р., №19 від 14.05.2021 р., №20 від 26.05.2021 р., №21 від 26.05.2021 р., №22 від 26.05.2021 р., №23 від 26.05.2021 р., №24 від 26.05.2021 р., №25 від 26.05.2021 р., видані ДУ «Чернігівський обласний лабораторний центр МОЗ України»;
- Протоколи дослідження повітря населених місць №5 від 14-19.05.2021 р., №6 від 14-19.05.2021 р., №7 від 14-19.05.2021 р., №8 від 19-25.05.2021 р., №9 від 19-25.05.2021 р., №10 від 19-25.05.2021 р., №11 від 21-25.05.2021 р., №12 від 21-25.05.2021 р., №13 від 21-25.05.2021

р., №14 від 25-28.05.2021 р., №15 від 25-28.05.2021 р., №16 від 25-28.05.2021 р., №17 від 25-28.05.2021 р., видані ДУ «Чернігівський обласний лабораторний центр МОЗ України»;

- Звіт по визначенню ступеню забруднення небезпечними хімічними речовинами ставків-накопичувачів та рекомендації щодо подальшого поводження з цими об'єктами №3/8-А-4209 від 05.10.2017р. виданого Науковим центром превентивної токсикології, харчової та хімічної безпеки ім. академіка Л. І. Медведя МОЗ України .

- Науковий звіт за темою: «Санітарно-епідеміологічна оцінка п'яти видів не ідентифікованих відходів, накопичених у шламонакопичувачах, з визначенням класу їх небезпеки і наданням рекомендацій щодо поводження» №22/1493 від 12.06.2019 р. виконаний ДУ «Інститут громадського здоров'я ім. О.М. Марзєєва НАМН України».

При розгляді наданих матеріалів встановлено, що документація розроблена Приватним підприємством «Юридична компанія «Фелікс Арт-А», м. Полтава, 2021 р.

Коригування розміру санітарно-захисної зони виконується для майданчику управління житлово-комунального господарства Чернігівської міської ради, що розташований за адресою: 14000, Чернігівська обл., м. Чернігів, р-н. «Масани», з метою рекультивації ставків-накопичувачів та розміщення на їх території полігону ТПВ.

Земельна ділянка, де розташовано промисловий майданчик Управління ЖКГ Чернігівської міської ради межує: з півночі – землями сільськогосподарського призначення; з північного сходу – з землями сільськогосподарського призначення; зі сходу – з землями сільськогосподарського призначення; з південного сходу – з лісовими насадженнями, землями сільськогосподарського призначення; з півдня – з землями сільськогосподарського призначення; з південного заходу – з землями сільськогосподарського призначення; із заходу – з землями сільськогосподарського призначення, промисловою забудовою; з північного заходу – з полігоном ТПВ, промисловою забудовою, землями сільськогосподарського призначення. Найближча житлова забудова знаходиться на відстані 630 м у південному напрямку від об'єкту.

На майданчику підприємства знаходяться 5 ставків-накопичувачів рідких промислових відходів, що приймали та накопичували рідкі промислові відходи підприємств м. Чернігова. Експлуатацію ставків завершено у 1993 р.

За час експлуатації ставків згідно з паспортом МВВ накопичено 130 тис. тон рідких промислових відходів.

Згідно з паспортом МВВ ставки-накопичувачі рідких промислових відходів управління ЖКГ Чернігівської міської ради розміщені на відкритій заглибленій в землю ділянці, МВВ наливного типу захищене глинистим донним водотривким ізоляційним екраном, має глинисті бортові ізоляційні екрани, також наявне обвалування по периметру та земляні дренажні канали.

На даний момент планується рекультивація ставків-накопичувачів та передання їх території під полігон ТПВ. Для даних робіт розроблено проект рекультивації та осушення земель ставків-накопичувачів.

На майданчику об'єкту накопичено та розміщено рідкі промислові відходи в 5-ти ставках-накопичувачах РПВ.

Згідно з п. 8.33 «Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів» затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.06.1996 р. під № 173, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 24.07.1996 р. за № 379/1404 та із змінами і доповненнями, внесеними наказом Міністерства охорони здоров'я України від 2 липня 2007 року № 362 (далі ДСП № 173-96), розміри санітарно-захисних зон від

майданчиків-накопичувачів промвідходів до сельбищної території визначаються видом, агрегатним станом і класом небезпеки відходів: для шламонакопичувачів хімічних підприємств, полігонів знезаражування і поховання токсичних промислових відходів, місць термічного знезаражування промислових відходів санітарно-захисна зона прирівнюється до першого класу хімічних підприємств і виробництв - 1000 м, яка не дотримується у північному, південно-східному, південному та південно-західному напрямках. Оскільки згідно з наданими матеріалами ця вимога не дотримується, найближча житлова забудова розташована у південному напрямках на відстані 630 м від джерел об'єкту, тобто С33 об'єкту підлягає корегуванню з урахуванням вимог п. 5.4 та відповідно до п. 5.9 ДСП № 173-96.

Для визначення класу небезпеки та надання рекомендацій щодо поводження з відходами підприємства було проведено санітарно-епідеміологічну оцінку відходів підприємства. В науковому звіті ДУ «Інститут громадського здоров'я ім. О.М. Марзєєва НАМН України» визначає клас небезпеки шламу підприємства як – IV клас – малонебезпечні відходи. Дані відходи утворилися внаслідок роботи ПАТ «Чернігівський комбінат хімічного волокна», відповідно до ДСП № 173, для даного виробництва встановлено розмір С33 500 м (виробництво штучних (мідно-аміачних і ацетатних), а також синтетичних хімічних волокон (капрон, лавсан, хлорин, вінол, анід, енант).

Але, беручи до уваги, що майданчик є окремим об'єктом і не експлуатується як підприємство з виробництва хімічних волокон та враховуючи, що розроблено проект за яким дана ділянка шляхом рекультивациі буде передана під полігон ТПВ, розмір С33 пропонується встановити як для полігону ТПВ – 500 м по усіх напрямках від території об'єкту.

Основними джерелами забруднення атмосферного повітря на об'єкті є випаровування з ставків-накопичувачів.

Розрахункові обсяги викидів основних забруднюючих речовин в атмосферне повітря від відкритої поверхні ставків-накопичувачів становитимуть: аміак – 9,536510 т/рік, вуглеводні граничні C_{12} - C_{19} – 67,383139 т/рік, формальдегід – 0,003908 т/рік.

Розрахунки розсіювання вказаних забруднювачів в приземному шарі атмосферного повітря були виконані з використанням програмного засобу «ЕОЛ +», що реалізує методику ОНД-86.

Згідно з наданими матеріалами максимальні розрахункові концентрації основних забруднюючих речовин в приземному шарі атмосферного повітря на межі скоригованої С33 об'єкту з урахуванням фону становитимуть: аміак – 0,56 ГДК, вуглеводні граничні C_{12} - C_{19} – 0,83 ГДК, формальдегід – 0,4 ГДК, група сумації аміак + формальдегід – 0,96 ГДК, тобто не перевищуватиме гігієнічних нормативів встановлених нормативним документом «Гранично допустимі концентрації хімічних і біологічних речовин в атмосферному повітрі населених місць», затверджені наказом МОЗ № 52 від 14 січня 2020 року, зареєстрованим в Мін'юсті 10.02.2020 р. за № 156/34439.

Дослідження фактичного стану забруднення атмосферного повітря на межі найближчої житлової забудови не виявили перевищень ГДК по забруднювачах, специфічних для даного об'єкту. Так, згідно з протоколами дослідження повітря населених місць №5 від 14-19.05.2021 р., №6 від 14-19.05.2021 р., №7 від 14-19.05.2021 р., №8 від 19-25.05.2021 р., №9 від 19-25.05.2021 р., №10 від 19-25.05.2021 р., №11 від 21-25.05.2021 р., №12 від 21-25.05.2021 р., №13 від 21-25.05.2021 р., №14 від 25-28.05.2021 р., №15 від 25-28.05.2021 р., №16 від 25-28.05.2021 р., №17 від 25-28.05.2021 р., максимальні виміряні концентрації забруднюючих речовин на межі найближчої житлової забудови становили: аміак - $<0,01 \text{ мг/м}^3$ (0,05 ГДК);

формальдегід - $<0,004\text{мг/м}^3$ (0,11 ГДК); бензол - $<0,005\text{мг/м}^3$ (0,003 ГДК), толуол - $<0,005\text{мг/м}^3$ (0,008 ГДК), ксилол - $<0,005\text{мг/м}^3$ (0,025 ГДК) що також не порушує вимог «Гранично допустимих концентрацій хімічних і біологічних речовин в атмосферному повітрі населених місць», затверджених наказом МОЗ № 52 від 14 січня 2020 року, зареєстрованим в Мініюсті 10.02.2020 р. за № 156/34439.

На території ставків-накопичувачів рідких промислових відходів управління ЖКГ м. Чернігів відсутні джерела які чинять шумове навантаження на довкілля. З метою дослідження загального рівня шуму на межі житлової забудови та коригованих СЗЗ було проведено дослідження звукового навантаження у 13 контрольних точках на межі житлової забудови та скоригованої СЗЗ та однієї контрольної точки за межами нормативної СЗЗ, як точки що умовно не зазнала впливу підприємства. Вимірний вдень еквівалентний рівень шуму на межі найближчої житлової забудови не перевищував 50,5 дБА, що відповідає вимогам Державних санітарних норм допустимих рівнів шуму в приміщеннях житлових та громадських будинків і на території житлової забудови» затверджених наказом МОЗ від 22.02.2019 р. № 463, зареєстрованим в Мініюсті 20.03.2019 р. за № 281/33252 (далі ДСН № 463-19) та ДБН В.1.1-31:2013 «Захист територій, будинків і споруд від шуму» для денного часу.

Ставки-накопичувачі рідких промислових відходів були збудовані для ПАТ «Чернігівський комбінат хімічного волокна» котрий розпочав свою роботу у 1959 році, та використовувалися у якості місця видалення відходів. Всього за час експлуатації на об'єкті було видалено 130 000 тон відходів. Утворення чи видалення на території об'єкту нових відходів не передбачається. Для визначення класу небезпеки та надання рекомендацій щодо поводження з відходами підприємства було проведено санітарно-епідеміологічну оцінку відходів підприємства. В науковому звіті ДУ «Інститут громадського здоров'я ім. О.М. Марзєєва НАМН України» визначає клас небезпеки шламу підприємства як – IV клас – малонебезпечні відходи. Шлам видалений на об'єкті на 42,2 % складається з органічної речовини та на 57,8 % з мінеральної речовини.

Вміст важких металів у шламі підприємства складає: свинець – 0,004779 %; мідь – 0,04939 %; кадмій – 0,00004 %; нікель – 0,005911 %; цинк – 0,02086 %; хром – 0,002936 %; манган – 0,004963 %; залізо – 0,92434 %; ртуть – 0,0000411 %; кальцій – 0,182436 %.

Таким чином, встановлення з урахуванням фактичного розташування житлової забудови до майданчику розташування ставків-накопичувачів, а в подальшому полігону ТПВ, скоригованої СЗЗ від джерел об'єкту по румбах: північ – 500 м, північний схід – 500 м, схід – 500 м, південний схід – 500 м, південь – 500 м, південний захід – 500 м, захід – 500 м, північний захід – 500 м. не порушуватиме вимог вимог ДСП № 173-96, ДСН № 463-19, ДБН В.1.1-31:2013 «Захист територій, будинків і споруд від шуму», «Гранично допустимих концентрацій хімічних і біологічних речовин в атмосферному повітрі населених місць», затверджених наказом МОЗ № 52 від 14 січня 2020 року, зареєстрованим в Мініюсті 10.02.2020 р. за № 156/34439..

Враховуючи вищевикладене, рекомендувати Держпродспоживслужбі погодити матеріали «Коригування розміру санітарно-захисної зони для майданчику УПРАВЛІННЯ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА ЧЕРНІГІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ» та встановити для цього об'єкту СЗЗ від джерел по румбах: північ – 500 м, північний схід – 500 м, схід – 500 м, південний схід – 500 м, південь – 500 м, південний захід – 500 м, захід – 500 м, північний захід – 500 м. зі здійсненням обов'язкового моніторингу на межі скоригованої СЗЗ концентрацій специфічних для об'єкту забруднювачів атмосферного повітря та шуму.

Контроль за дотримання вимог цього висновку покладається на власника підприємства УПРАВЛІННЯ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА ЧЕРНІГІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ. Держпродспоживслужба залишає за собою право відкликати висновок у разі зміни умов експлуатації об'єкту та/або недотримання гігієнічних нормативів забруднюючих речовин в атмосферному повітрі і шуму на межі встановленої санітарно-захисної зони.

За результатами державної санітарно-епідеміологічної експертизи матеріали «Коригування розміру санітарно-захисної зони для майданчику УПРАВЛІННЯ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА ЧЕРНІГІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ», відповідають вимогам діючого санітарного законодавства України і можуть бути погоджені (затвержені).

Голова комісії

Секретар комісії

Член комісії (виконавець експертизи)

Н.С. Полька

С.М. Могильний

В.В. Станкевич